فصلنامه ایده های نوین روانشناسی

دوره ۱۰، شماره ۱۴، پاییز سال ۱۴۰۰

مطالعه پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق همبستگی اخلاقی، وفاداری و خیانت زناشویی والدین به علت استعمال غیراخلاقی از شبکه‌های اجتماعی

لیلا نعمتی[۱]، رسول رستمی مال خلیفه[۲]، سهیل سرشار[۳]

چکیده

پژوهش حاضر، با هدف مطالعه پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق همبستگی اخلاقی و وفاداری و خیانت زناشویی والدین به علت استعمال غیراخلاقی از شبکه های اجتماعی انجام گرفت. پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ شیوه گردآوری داده ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری کلیه دانشجویان دانشگاه ملایر می باشد. حجم نمونه بر اساس روش تصادفی و بر اساس جدول کرجسی و مورگان تعداد ۱۶۲ دانشجو انتخاب شد. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه شبکه های اجتماعی محقق ساخته، خیانت زناشویی اصلاح شده آی ان اف کیو، وفاداری به همسر و همبستگی اخلاقی محقق ساخته می باشد. روایی پرسشنامه‌ها مورد تایید صاحبنظران قرار گرفت. پایایی پرسشنامه‌ها از طریق آلفای کرونباخ به ترتیب۰/۸۳، ۰/۸۱، ۰/۸۶، ۰/۸۳ محاسبه شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از دو سطح آمار توصیفی (درصد، میانگین، انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون استفاده شد. نتایج نشان داد بین استفاده از شبکه های اجتماعی در محیط کار با همبستگی اخلاقی (۰/۴۸-) و وفاداری به همسر (۰/۶۹-) با (۰/۵۳-) و کاهش خیانت زناشویی در سطح ۰/۰۱ معنی دار می باشد. نتایج حاکی از آن است که استفاده از شبکه‌های اجتماعی و رابطه های پنهانی میزان وفاداری و همبستگی اخلاقی کار و زندگی شخصی کارمند را کاهش دهد و در مقابل میزان خیانت زناشویی را افزایش دهد.

کلیدواژگان: شبکه‌های اجتماعی، همبستگی اخلاقی، وفاداری به همسر، خیانت زناشویی، دانشجویان.

[۱] دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، گروه علوم تربیتی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه بوعلی سینا همدان (نویسنده مسئول) nematiliela@gmail.com

[۲] کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران Rasoul.rostami73@gmail.com

[۳] کارشناسی ارشد روانشناسی صنعتی و سازمانی دانشگاه علامه طباطبائی،تهران، ایران، soheil.sarshar1992@gmail.com

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

مقدمه

امروزه ما توسط انواع رسانه‌ها و وسایل اطلاع رسانی محاصره شده ایم. رادیو، تلویزیون، ماهواره، اینترنت، تلفن همراه و غیره کمتر خانوادهایی هستند که حداقل ساعتی از روز را با یکی از این رسانه‌ها سپری نکند و این استفاده از ابزارها و فن آوری‌های نوین آثار عمیقی بر روابط خانوادگی و اجتماعی گذاشته است (عزتی و کاکابرایی، ۱۳۹۵: ۹۶).

یکی از فناوری‌های نوین، شبکه‌های اجتماعی مجازی است و در تنها چند دهه اخیر، میلیاردها نفر با ورود به شبکه‌های اجتماعی زندگی خود را تغییر داده‌اند (هانسن و همکاران، ۲۰۱۱) در دهه ۱۹۹۰ ظهور اینترنت و شبکه جهانی وب به آگاهی بیشتر درباره عواقب اخلاقی و اجتماعی رایانه‌ها و ارتباطات مجازی در آن در حیطه های فردی و اجتماعی افزونی یافت (نقیبی و زمانی، ۱۳۹۰). آسیبهای ناشی از جامعه مجازی جایگاه و نقش آنها را در خانواده، مورد توجه اندیشمندان و صاحب نظران قرار گرفته است. خانواده، نهادی مقدس و اصیل ترین پایه زندگی اجتماعی است که بقاء و دوام جامعه انسانی، به دوام آن بستگی دارد و صلاح، فساد فرد و اجتماع نیز در گروی صلاح و فساد خانواده است. از این روی، یکی از معیارهای خانواده منسجم، وجود پیوند عاطفی بین اعضای آن است. البته عوامل گوناگونی به این پیوند آسیب رسانده و هنجارهای اصیل خانواده را تهدید میکند. اما جامعه مجازی یکی از مهم ترین عوامل تهدید کننده بنیان خانواده، است چراکه، استفاده نادرست از رسانه های جمعی به ویژه برنامه‌های نامناسب رسانه‌های غربی موجب ایجاد اختلال در رفتار زوجین و در نهایت خیانت بین آنها شود. خیانت به‌عنوان یکی از معضل‌های اجتماعی خانواده ها و جامعه را درگیر خود ساخته و زوجین را تا مرز جدایی پیش برده است. خیـانت زناشویی یکی از مهمترین، دلایل طلاق و فروپاشی نظام خـانواده‌ها در دهـه اخیـر است چراکه رشد چشمگیری داشته است (عزتی و کاکابرایی، ۱۳۹۵)؛ بنابراین شبکه های اجتماعی می توانند زمینه ساز افزایش خیانت زناشویی و کاهش روابط اجتماعی مناسب در زوجین شود. این خیانت با بی وفایی، عدم تعهد به ازدواج و برقراری هرگونه ارتباط عاطفی، جنسی همراه است (درتاج و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۲۱).

در طول دهه ۱۹۵۰ مبانی نظری زیادی درباره خیانت زناشویی منتشر شده و تا دهه‌های ۱۹۷۰ و۱۹۸۰، مطالعات پراکنده ای در این زمینه انجام شد. فراوانی و گستردگی این مسئله منجر شده است که از خیانت تعاریف زیادی شود، چراکه تنوع زیادی در رفتارهای خیانت وار وجود دارد. انواع مختلفی از خیانت وجود دارد که شامل، خیـانت‌جنسی یا رفتاری، عاطفی و سایبر الکترونیکی است. محققان در تعریف خیانت جنسی بیان می دارند خیانت جنسی، نقص برای انحصار جنسی است (مائو[1]، ۲۰۰۹: ۳۰۳)؛ که می تواند ترکیبی از بی وفایی عاطفی و جنسی باشد و خیانت آنلاین یک رابطه عاشقانه / یا جنسی با شخصی غیر از همـسر (شامل رابطه جنسی تلفنی، گفتگوهای جنسی و مشاهده فیلم های پورنو) می باشد (رستگار، ۲۰۰۴) این خیانت، با یک تماس آنلاین شروع می شود و عمدتاً از طریق مکالمه الکترونیکی و اتاق‌های گفتگو انجام و حفظ می-شود.

محققان خاطر نشان کردند خیانت عاطفی و جنسی اغلب درکنار هم اتفاق می افتد. خیانت عاطفی به عنوان دوست داشتن یا اختصاص دادن بیشتر عاطفه به شخصی غیر از شریک زندگی تعریف می شود. این نوع خیـانت ممکن است در معنا، درد عاطفی و عواقب تجربه شده توسط زوج‌ها متفاوت باشد. بنابراین می‌توان هر رفتاری راکه به نقص پیمان ازدواج میان دونفر منجر می شود، تحت عنوان روابط فرازناشویی طبقه بندی کرد (مک دانیال و همکاران[2]، ۲۰۱۷: ۸۹).

محققان معتقدند روابط فرا زنـاشویی[8] در جوامع امروزی نوین به‌عنوان رخدادی شایع شده است و به شکل چالشی همه گیر تبدیل شده است که پای زوجین را به درمان می‌گشاید (عسکرپور و مظاهری، ۲۰۱۶: ۳۰۶۱؛ کمالجو و همکاران، ۱۳۹۵: ۶۷-۳۹). مطابق با بعضی یافته‌ها ۲۲ تا۲۵ درصد مردان متأهل و ۱۱تا ۱۵درصد زنان متأهل به خیانت جنسی مشغول هستند (ویسر و ویگل[3]، ۲۰۱۵: ۱۷۷). تحقیقات فینچام و مای[4] (۲۰۱۷) نیز حاکی از آن بوده که خیانت در ۲۱ تا ۲۵ درصد مردان در طول زندگی مرتکب خیانت شده اند که در جوامع مختلف ۲۰ تا ۲۵ درصد گزارش شده است (فینچام و مای، ۲۰۱۷: ۷۱).

1. Mao, A., & Raguram, A.
2. McDaniel, B. T., Drouin, M., & Cravens, J. D.
3. Weiser, D. A., & Weigel, D. J
4. Fincham, f.D., May, R.W.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

خیانت زناشویی یا رفتارهای فرانقشی به عنوان مسأله‌ای آسیب زا برای همسران وخانواده ها به پدیده‌ای رایج برای درمانگران ازدواج وخانواده تبدیل شده است (ادکینز[1] و همکاران، ۲۰۰۱)؛ به طوری‌که (هاوکینز و همکاران،[2] ۲۰۱۲) خیانت زناشویی را یکی از عمده‌ترین دلایلی می‌دانند که زوجین را برای طلاق، به کلینیک‌های مشاوره خانواده کشانیده است. پس از افشای خیانت همسر، احساس امنیتی که از اعتماد بین فردی در روابط زوجی حاصل شده از بین میرود. یک تجربه آسیب زای شدید هم چون خیانت، در یک لحظه منابع مقابله ای و یکپارچگی فرد را مضمحل می سازد و فرد را به سمت احساس درماندگی سوق میدهد و به دنبال خیانت، اعتماد ایجاد شده در روابط دونفره به سادگی موجب تخریب فرض های مشترک،باورها وانتظارات از این رابطه می شود در تمامی ملل آمارهای متفاوتی از خیانت وجود دارد. براساس یکی از معتبرترین مطالعات انجام شده دراین زمینه مطالعه‌ی بائوکام، اسنایدر و گوردون[3]، ۲۰۰۹ است که ۲۱ درصد از مردان و ۱۱درصد از زنان در طول زندگی مرتکب خیانت زناشویی می شوند. در رابطه با اهمیت خیانت و پیامدهای منفی حاصل از آن می توان به مطالعه ای که در سال ۱۹۴۸، توسط آلفرد کینزی به عنوان اولین داده های میزان شیوع خیانت زناشویی را گردآوری کرد، اشاره کرد. او دریافت که از۳۰۸۸ مردو۲۰۰۰ زن درآمریکا به ترتیب ۵۰ و۲۶درصد خیانت زناشویی داشتند (کلاسمان،[4] ۲۰۰۷). استفاده افراطی از شبکه های اجتماعی و خیانت زوجین منجر به آن شده آنان به حدی در فضای مجازی غرق شوند که بیش از ارتباط در فضای واقعی علاقمند شوند و مشکلات ناشی از آن گریبان‌گیر فرزندان آنان شود. ستیزه‌جویی و تعارضات بین والدین به خاطر خیانت یکی از طرفین منجر به زوال خانواده شده و آثار مخربی بر حیات فرزندان خواهد گذاشت (کیوچنگ[5]، ۱۹۹۶) در واقع والدینی که در زندگی زناشویی خود گرم و صمیمی هستند فرزندان آنان سازگاری اجتماعی بیشتر و پیشرفت تحصیلی بیشتری دارند (علی زاده محمدی و همکاران، ۱۳۸۵: ۲۴۰). والکر و شفرد (۲۰۰۸) در مطالعات خود بیان می‌کنند که مشکلات زناشویی والدین منجر به فروپاشی روابط اجتماعی، گرایش به مواد مخدر و افت تحصیلی فرزندان آنان می‌شود (والکر و شفرد[6]، ۲۰۰۸). مشکلاتی که در رابطه زناشویی والدین به وجود می‌آید فرزندان حمایت اجتماعی خود را از دست می می دهند و پیشرفت تحصیلی آنان را خدشه دار می سازد (قمری و همکاران، ۱۳۹۳: ۵۳-۵۴). بنابراین مشکلات خانواده منجر به شکست در تحصیل و تعلیم و تربیت فرزندان می شود (کمیته بررسی تدارک خدمات دولت، ۲۰۰۷).

عجم (۱۳۹۳) در مطالعات خود بیان می‌دارد که تعارضات زناشویی و نگرش به خیانت در آنان تأثیر مهمی در کاهش پیشرفت تحصیلی فرزندان دانشجوی آنان داشته است و این تعارضات و خیانت همبستگی خانواده را از هم می پاشد (عجم، ۱۳۹۳).

همبستگی اخلاقی بین محیط کار و زندگی شخصی می‌تواند یک حس یکپارچگی از ارزش‌های شخصی و اجتماعی باشد که زندگی فرد را به سمت تعادل هدایت می‌کند به خصوص زمانی که یک فروپاشی و یک ناتوازنی اخلاقی وجود داشته باشد. زمانی که یکپارچگی اخلاقی یا همبستگی اخلاقی وجود نداشته باشد، افول اخلاقی به وجود می‌آید افولی که افراد از تلاش برای حفظ صداقت و توازن اخلاقی خسته می شوند و در معرض انزوای اخلاقی مانند خستگی، بیگانگی، بی‌تفاوتی قرار می گیرند که این امر آنها را از نظر اخلاقی ناتوان می سازد (نورتون و همکاران[7]، ۲۰۰۸).

افول اخلاقی شرایطی از اختلال اخلاقی عدالت پذیر و ناسازگار است که در آن قضاوت و تصمیم گیری در بین زوجین تحریف شده و آنها را به یک زوال اخلاقی میکشاند. بنابراین همبستگی اخلاقی در بین زوجین ارزشهای شخصی و اجتماعی آنان را پیوند می دهد و آنان را از زوال اخلاقی که منجر به از بین رفتن پیوندهای ارزشی بین زوجین می شود نجات می دهد و آنها بهتر یکدیگر را درک می‌کنند و کمتر به یکدیگر خیانت می کنند. بنابراین همبستگی اخلاقی زوجین عامل مهمی در همبستگی بین ارزشهای شخصی و اجتماعی زوجین است که این یکپارچگی آنان را از ارزشهای ضداخلاقی دور میسازد و در آنان یک نوع همدلی و همبستگی به وجود می آورد و آنان در معرض افول اخلاقی قرار نمی‌گیرند که بعدها به طرف مقابل

1. Atkins, D. C., Baucom, D. H., & Jacobson, N. S. .
2. Hawkins, A. J., wllioughby,B.J.&Doherty,w.J
3. Baokam, Snyder and Gordon,
4. Klacsmann, A. N.
5. Kew-Cheung
6. Walker & Shepherd
7. Norton & Co. Stefano, J. D., & Oala, M

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

خود خیانت کنند (بلاسی[1]، ۱۹۹۳: ۱۰۱). زمانی که این همبستگی آسیب می بیند آسیبهای ناشی از آن بر فرزندان وارد می شود و شرایط زندگی را برای آنان دشوار می سازد و آنان را به فرزندان آسیب دیده اجتماع تبدیل می کند. اما یکی از عواملی که زوجین را از خیانت بازمیدارد وفاداری زناشویی است.

وفاداری زوجین[12] یکی دیگر از عواملی است که زوجین را از خیانت باز می‌دارد و او را متعهدتر به زندگی زناشویی می کند، و می تواند اعتماد بین زوجین را تقویت کند. از دیدگاه محققان عواملی وجود دارد که مانع خیانت زناشویی می شود این عوامل محافظت زا عبارت است از: ساخت و شکل گیری یک پیوست ایمن یا پیند عاطفی بین زوجین، رابطه جنسی در ازدواج، تقویت مرزهای رفتاری[13]، شناختی، ارتباطی، تمرین هماهنگی و سازگاری زوجین و مقابله جداگانه از سوی دو طرف می تواند میزان وفاداری را در بین زوجین برای ممانعت از خیانت فراهم آورد (والکر،[2] ۲۰۰۶) محققان در در مطالعه خود نشان دادند که عواملی به عنوان عوامل محافظت کننده وجود دارد که مانع از خیانت زوجین می‌شود این عوامل عبارت است از: ساخت یک پیوستار ایمن یا پیوند عاطفی بین زوجین، رابطه جنسی مطلوب بین زوجین، تقویت مرزهای رفتاری، شناختی، ارتباطی، تمرین سازگاری زناشویی، نقویت ارزشهای اعتقادی که بر تک همسری حمایت می کند. همچنین تک همسری به عنوان یک هنجار فرهنگی و انتظار این موضوع در فرهنگ غالب می تواند از خیانت زناشویی جلوگیری به عمل آورد. فرای (۲۰۱۹) بیان می کند که از طریق آموزش‌های تقویت روابط بین افراد می‌توان از خیانت زوجین ممانعت به عمل آورد (فرای،[3] ۲۰۱۹: ۲۴).

شالینی و میدلتون (۲۰۱۹) بیان می دارد که وفاداری به همسر در پرتو عشق با سه مولفه تعهد، صمیمیت، و اشتیاق شکل می گیرد و با تقویت شرایط اعتقادی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در خانواده و افزایش توافق پذیری میان همسران می توان وفاداری را توسعه داد. با گسترش وفاداری، اعتماد همسران بیشتر می شود، در نتیجه موجب استحکام نهاد خانواده می شود. یکی از راه های افزایش وفاداری تعمیق و تحکیم وفاداری همسران، توجه به ارضای نیازهای زیستی، عاطفی، شناختی، اجتماعی، جنسی و زیبایی یکدیگر است. پرورش فضایل اخلاقی و انسانی در همسران به خصوص تقوا و پاکدامنی، صداقت، راستگویی و درستکاری و از سوی دیگر، شناخت شخصیت و افق فکری همسران، راهبرد دیگری در توسعه اعتماد آفرینی بین آنهاست (شالینی و میدلتون،[4] ۲۰۱۹). کجباف (۲۰۱۵) در پژوهش خود اذعان داشته که مطابق با قانون مدنی زوجین به حس حس معاشرت با یکدیگر مکلف هستند. حس معاشرت مفهومی عرفی دارد و یکی از تکالیف غیر مالی مشترک زوجین است. وفاداری زوجین نسبت یه یکدیگر را می توان از مصداق های حسن معاشرت تلقی کرد. وفاداری زوجین نیز از مصداق های معاشرت تلقی مرد و زن و مرد باید نسبت به هم وفادار باشند در غیر این صورت بنیان خانواده آسیب می بیند و در معرض انحلال قرار می گیرد (کجباف، ۲۰۱۵: ۱۳۴).

پژوهشگران با انجام پژوهشی نشان دادند که وفاداری برای زوجین در روابط زناشویی، نقش مهمی در ایجاد یک رابطه رضایت بخش دارد اما برای رسیدن به این انتظار شریک زندگی باید متعهد باشد و رابطه را با وفاداری خویش حفظ کند (سرپاری محمدی و همکاران، ۲۰۱۴: ؛ تریس و بورچارد،[5] ۲۰۱۸: ۲۵-۴).

بهرحال، با توجه به تأثیر غیر قابل انکار این مسئله (خیانت) بر سلامت افراد و جامعه، پیشرفت تحصیلی دانشجویان مسیر پژوهش‌ها به سمت بررسی آثار و آسیبهای خیانت کشانیده شده است. چراکه، شیوع روز افزون مسئله خیانت و آسیبهای جدی که بر تنه‌ی خانواده‌ها زده است و جامعه را به طور همه‌گیر درگیر خود ساخته است به خصوص در آینده سرمایه های اجتماعی جامعه که دانشجویان هسند. از این رو، بیشتر پژوهش‌ها در ایران به بررسی آثار خیانت پس از وقوع پرداخته‌اند؛ اما پژوهش حاضر به دنبال راهکاری است که به شکل پیشگیرانه ای با کمک به همبستگی اخلاقی زوجین به زندگی دانشجویانی کمک کند که در این آسیب متحمل خسارت‌های زیادی از جمله افت تحصیلی شده اند، عمل کند. به علت همین رویکرد پیشگیرانه و خلاء آن در مطالعات روانشناسی و خانواده ضرورت بررسی تمایل به خیانت زوجین برای پیشگیری و کاهش آمار خیانت زناشویی احساس می‌شود. لذا، این پژوهش قصد دارد با نگاهی پیشگیرانه به دنبال کاهش خیانت زناشویی از طریق

1 . Blasi, A.
2. Walker, M. U.
3. Fye, Grace A. Mims
4. Shalini L. Middleton
5. Therese J. Borchard.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

توجه به همبستگی اخلاقی و وفاداری زناشویی است تا از طریق افزایش میزان آن، بتوانیم به فرزندان آنان کمکی کرده باشیم تا به پیشرف تحصیلی آنان خدشه ای وارد نشود. بنابراین پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سوال است که آیا پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق همبستگی اخلاقی و وفاداری و خیانت زناشویی والدین به علت استعمال غیراخلاقی از شبکه های اجتماعی قابل پیش بینی است؟

روش

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ شیوه‌ی گردآوری داده‌ها توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری کلیه زوجین مراجعه کننده به سه تا از دفاتر مشاوره و راهنمایی خانواده شهر کرمانشاه می باشد. حجم نمونه بر اساس روش تصادفی ساده و بر اساس جدول کرجسی و مورگان تعداد ۱۶۲ نفر از دانشجویان دانشگاه پیام نور ملایر انتخاب شد. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه خیانت زناشویی اصلاح شده آی ان اف کیو کاستا و مک کری ۱۹۸۹، پرسشنامه استفاده از شبکه های مجازی لی و همکاران (۲۰۰۵) شامل ۲۱ سوال در طیف پنج گزینه ای (بسیار کم تا بسیار زیاد)، پرسشنامه وفاداری به همسر به تعداد ۱۵ گویه و همبستگی اخلاقی به تعداد ۱۵ گویه محقق ساخته در طیف پنج گزینه ای لیکرت (خیلی کم تا خیلی زیاد) و پیشرفت تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۴) شامل ۴۸ سوال در طیف پنج گزینه ای لیکرت (خیلی کم تا خیلی زیاد) می باشد. روایی پرسشنامه از طریق تایید صاحبنظران مربوطه به این زمینه مورد تایید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه‌ها از طریق آزمون آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۱، ۰/۸۶، ۰/۸۳ گزارش شد. برای استفاده از آزمون‌های پارامتریک از پیش فرض آزمون کالموگروف-اسمیرونوف استفاده گردید که نتایج این آزمون نرمال بودن داده ها و تایید استفاده از آزمون های پارامتریک بود. از این نظر برای تجزیه و تحلیل داده های پژوهش از دو سطح آمار توصیفی (درصد، میانگین، انحراف استاندارد) و آمار استنباطی (ضریب همبستگی پیرسون و آزمون رگرسیون بود. نرم افزار کاربردی برای فرآیند تحلیل spss20 بود.

یافته‌ها:

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی
همبستگی اخلاقی خانواده	۳/۸۱	۰/۴۷	-۰/۸۱	۲/۳۳
استفاده شبکه های اجتماعی	۳/۴۱	۰/۴۵	-۰/۵۱	۲/۱۳
وفاداری به همسر	۳/۱۳	۰/۴۵	-۰/۳۳	۱/۰۳
کاهش خیانت زناشویی	۳/۲۴	۰/۶۳	۱/۲۲	۳/۲۳
پیشرفت تحصیلی	۳/۲۱	۰/۳۷	۱/۲۱	۳/۲۳

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۱۰، شماره ۱۴، پاییز سال ۱۴۰۰

بر اساس جدول ۲، رابطه همبستگی اخلاقی خانواده و وفاداری به همسر (۰/۴۹) و همبستگی اخلاقی با کاهش خیانت زناشویی (۰/۴۸-) و رابطه شبکه های اجتماعی با همبستگی اخلاقی (۰/۴۵-)، شبکه های اجتماعی با وفاداری به همسر ۰/۵۱- و شبکه های اجتماعی با خیانت زناشویی (۰/۷۱) در سطح ۰/۰۱ مثبت و معنی دار می باشد. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام همبستگی اخلاقی خانواده و کاهش خیانت زناشویی در جدول۳ اراده شده است. نتایج بیانگر آن است که بین همبستگی اخلاقی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان ۰/۵۵، وفاداری به همسر با پیشرفت تحصیلی ۰/۶۳، خیانت زناشویی با پیشرفت تحصیلی۰/۷۶- رابطه وجود دارد.

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

شماره	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵
۱	همبستگی اخلاقی خانواده	۱				
۲	وفاداری به همسر	۰/۴۹**	۱			
۳	خیانت زناشویی	-۰/۴۸**	-۰/۶۹**	۱		
۴	استفاده از شبکه های اجتماعی	-۰/۴۵**	-۰/۵۱**	۰/۷۱**	۱	
۵	پیشرفت تحصیلی	۰/۵۵**	۰/۶۳**	-۰/۷۶**	۰/۶۲**	۱

*p<0.05, **p<0.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

فصلنامه ایده های نوین روانشناسی
دوره ۱۰، شماره ۱۴، پاییز سال ۱۴۰۰

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون

متغیرهای پیش بین	متغیر ملاک	F	p	R	R^2	β	ρ
همبستگی اخلاقی خانواده	پیشرفت تحصیلی	۷۲/۶۱	۰/۰۰۱	۰/۴۹	۰/۳۲	۰/۳۱	۰/۰۰۰

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

نتایج حاصل از جدول ۳ نشان می دهد که ۲۳ درصد از پراکندگی (واریانس) افزایش پیشرفت تحصیلی از طریق همبستگی اخلاقی خانواده تبیین می‌شود. ضرایب β (ضرایب رگرسیون) بیانگر آن است که همبستگی اخلاقی (۰/۳۱= β) به طور معنی دار توان پیش بینی پیشرفت تحصیلی دانشجویان را دارد.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام وفاداری به همسر و کاهش خیانت زناشویی ناشی از استعمال شبکه های مجازی

گام ها	متغیرهای پیش بین	متغیر ملاک	F	p	R	R^2	β	ρ
اول	وفاداری به همسر	پیشرفت تحصیلی	۲۳۶/۱۴	۰/۰۰۰	۰/۶۳	۰/۴۰	۰/۶۵	۰/۰۰۰

نتایج حاصل از جدول ۴ نشان می دهد که ۴۰ درصد از پراکندگی(واریانس) پیشرفت تحصیلی از طریق وفاداری والدین تبیین می شود. ضرایب β (ضرایب رگرسیون) بیانگر آن است که وفاداری (β =۰/۶۳) به طور معنی دار توان پیش بینی پیشرفت تحصیلی را دارد.

جدول۵. نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام وفاداری به همسر و کاهش خیانت زناشویی ناشی از استعمال شبکه های مجازی

گام ها	متغیرهای پیش بین	متغیر ملاک	F	p	R	R^2	β	ρ
اول	خیانت زناشویی	پیشرفت تحصیلی	۳۳۰/۱۲	۰/۰۰۰	۰/۵۳	-۰/۳۰	-۰/۵۵	۰/۰۰۰

نتایج حاصل از جدول ۴ نشان می دهد که ۴۰ درصد از پراکندگی (واریانس) کاهش پیشرفت تحصیلی از طریق خیانت زناشویی تبیین می شود. ضرایب β (ضرایب رگرسیون) بیانگر آن است که خیانت زناشویی (β =۰/۳۰) به طور معنی دار توان پیش بینی پیشرفت تحصیلی را دارد.

بحث

نتایج با محوریت مطالعه مطالعه افت پیشرفت تحصیلی دانشجویان از طریق کاهش همبستگی اخلاقی و وفاداری والدین و افزایش خیانت زناشویی به علت استعمال شبکه های اجتماعی نشان داد که همبستگی اخلاقی خانواده و وفاداری به همسر میزان پیشرفت تحصیلی را در دانشجویان افزایش می دهد اما خیانت زناشویی میزان پیشرفت تحصیلی دانشجویان را کاهش می دهد این نتایج با مطالعات درتاج و همکاران (۱۳۹۷)، کیوچنگ (۱۹۹۶)، علی زاده محمدی و همکاران (۱۳۸۵)، ازوالکر و شفرد (۲۰۰۸) ،قمری و همکاران (۱۳۹۳) و عجم (۱۳۹۳) همخوان می باشد. چراکه به نتایج مشابهی دست یافتند. در تبیین یافته‌ها می توان بیان کرد که فضای مجازی با تنوع و گستردگی که دارد و با شیوع و ورود آن در خانواده ها، کارکرد خانواده‌ها را تغییر داده است، این تغییر حتی روابط بین اعضای خانواده را تحت تاثیر خود قرار داده است. با وجود کاربردهای مثبت فضای مجازی اما باید آن طرف قضیه را نیز که شامل پیامدهای غیر اخلاقی و منفی را دید. پیامدهای غیر اخلاقی خیانت زناشویی و تغییر رفتاری در زوج با همسر و فرزندان است. خیانت به عنوان یکی از آسیبهای جدی بر سلامت جامعه در جای خود علاوه بر غیر اخلاقی بودن آن، پیامدهای منفی غیر اخلاقی تری را به همراه دارد. خانواده هایی که با موضوع خیانت درگیر هستند در درون خود مشکلات و کشمکش های فراوانی دارند به طوری که فرزندان را آسیب جدی روحی و حتی جسمی وارد می کند. یکی از آسیبهای مهمی که دانشجویان را وارد کرده است افت تحصیلی در آنان است. در استناد به این امر کیوچنگ (۱۹۹۶) است که معتقد است استفاده افراطی و غیر اخلاقی از شبکه های مجازی که خیانت یکی از زوجین را در بردارد مشکلات تحصیلی را برای دانش آموزان به همراه دارد و همچنین نتایج والکر و شفرد (۲۰۰۸) گویای آن است که افت تحصیلی فرزندان ناشی از مشکلات زناشویی و فروپاشی روابط اجتماعی گرم و صمیمی آنهاست.

در نهایت لازم به یادآوری است که در این مطالعه محدودیت‌هایی نظیر؛ عدم دقت و همکاری بعضی از زوجین در پاسخ‌گویی دقیق روبه رو بود اما با وجود این محدودیت‌ها پیشنهادهایی ارائه کرده است که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌شود. برگزاری آموزش‌های اخلاقی بلندمدت و مستمر ا در راستای (تغییر کارکرد خانواده هایی که فضای مجازی در آن به وفور دیده می شود) از طریق نشست‌های علمی، دعوت از متخصصان و مشاوران در برنامه‌های بلندمدت و کوتاه مدت تلویزیون، رسانه های جمعی، جلسات آموزشی برای والدین در دانشگاه و تاکید بر شرایط روحی و روانی دانشجویان برای رسیدن به پیشرفت تحصیلی)، تدوین و برقراری جلسات آموزشی در راستای پیشگیری از معضلات اخلاقی از طریق ارائه آموزشهایی که در مراکز بهداشت، محل کار و غیره برای زوجین در راستای درک متقابل، همسویی اخلاقی آنان با همسرانشان.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

- پخش بروشورهای آموزشی، کارگاه های آموزشی می‌تواند میزان تحمل اخلاقی زوجین را برای توانمندسازی خود در برابر تغییر رفتارهای غیر اخلاقی خود و جایگیزین کردن ارزشهای اخلاقی مثبت به جای ارزشهای غیر اخلاقی برگرفته از فضای مجازی در راستای یکپارچگی اخلاقی زوجین، را بالا برد و آنان را برای پرهیز از اعتیاد به اینترنت ای مجازی و غیره یاری داد.
- با آموزشهای همگانی قابلیت‌هایی را در افراد به وجود آورید تا آنان بر اساس توانمندیهای اخلاقی خود از رفتارهای منفی حاصل از فضای مجازی دور شوند و با احساس مسئولیت و تعهد بیشتری به زندگی خود با محوریت تک همسری وفادار بمانند.

نتیجه‌گیری:

نتایج گویای آن بود که همبستگی اخلاقی یکی دیگر از عواملی است که با تغییر کارکرد خانواده از طریق استفاده از شبکه های اجتماعی در میزان کاهش پیشرفت تحصیلی دانشجویان تاثیر گذار است. همبستگی اخلاقی با همسویی و یکپارچگی ارزشهای اخلاقی در اعتقادات زوجین آنها را در افکار و رفتارهای اخلاقی مثبت هدایت و یکپارچه می سازد و از تعارضات و ناسازگاری ها می رهاند، در نتیجه از عواقب منفی تری مانند خیانت زناشویی کاسته و از افت تحصیلی دانشجویان جلوگیری می کند. همبستگی اخلاقی در بین زوجین میزان وفاداری آنها و تعهد بینشان را تقویت و بهبود می بخشد و جوی با روابط اجتماعی گرم و صمیمی برای پیشرفت تحصیلی فررزندان به خصوص دانشجویان به وجود می آورد. در واقع وفاداری زوجین و همبستگی اخلاقی به شکل یک ممانعت از خیانت عمل می کند و با پیوند سازی بین زوجین از طریق تقویت تعهد و مسئولیت پذیری در بین آنها، برای پیشگیری از خیانت به عنوان یک معضل غیر اخلاقی عمل می کند. با افزایش میزان تعهد و مسئولیت پذیری زوجین، احساس مسئولیت آنان نسبت به فرزندان نیز تحت تاثیر خود قرار می دهد.

Ajam, Ali Akbar. (1393). Explaining the Relationship Between Marital Conflict and Attitudes Toward Marriage and Its Role in Academic Achievement, First National Conference on Sustainable Development in Educational Sciences and Psychology of Social and Cultural Studies

Alizadeh Mohammadi, Heidari, Mahmoud, Jandaghi, Pour Etemad, Hamid Reza, Khosravi, Ghaffar Malek, Saadatmand, Nayreh Sadat. (1385). Study of family factors in the educational status of high school students in Qom province, family research, second year, number 7, 239-256).

Askarpuor karimi Z. & Mazhaeri M. (2016) A study of spiritual intelligence and Quality of life among imprisoned women of zahedan city. The Social Sciences 11(12): 3059-3062

Atkins, D. C., Baucom, D. H., & Jacobson, N. S. (2001). Understanding infidelity: correlates in a national random sample. Journal of Family Psychology, 15(4), 735-49

Blasi, A. (1993). The development of moral identity: Some implications for moral functioning. In G. G. Noam, & T. E. Wren (Eds.), The moral self (pp. 99-122). Cambridge MA: MIT Press.

Dartaj, Fariba, Rajabian Deh Zireh, Maryam, Fathollahi, Firoozeh, Dortaj, Fataneh. (1397). The relationship between the use of virtual social networks with feelings of loneliness and marital infidelity in students, Volume 14, Number 47, 140-119.

Fincham, f.D., May, R.W. (2017). Infidelity in romantic relationships. Current opinion in psychology, 13, 70-74.

Fye, Grace A. Mims. (2019). Preventing Infidelity: A Theory of Protective Factors Marissa The Family Journal: Counseling and Therapy for Couples and Families 2019, Vol. 27(1) 22-30

Ghamari, Mohammad, Amiri Majd, Mojtaba, Khoshnam, Amir Hossein. (1393). Relationship between family performance and parent-adolescent conflict with academic achievement of middle school students, education and evaluation, seventh year, No. 28, 62-51.

Hansen, D., Shneiderman, B., & Smith, M. A. (2011). Analyzing social media networks with NodeXL: Insights from a connected world. Morgan Kaufman.

Hawkins, A. J., wllioughby,B.J.&Doherty,w.J.(2012).Reasons for Divorce and openness to Martial Recocilation.Jaurnal of divorce Remarriage,53(6),453-463

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]

Herese J. Borchard. (2018). Why Relationships Change After Marriage and Why Loyalty Brings Happiness, Why Relationships Change After Marriage and Why Loyalty Brings Happiness, Associate Editor.

Kajbaf, Mohammad Bagher. (2015). The Role of Spouse Loyalty in Creating Confidence and Its Development Strategies in the Family Institution, Journal of Ethics, Eighth Year, No. 29, 132-129.

Kamaljoo, Ali, Narimani, Mohammad, Atadokht, Akbar, Abolghasemi, Abbas. (1395). Predicting Extramarital Relationships Based on Spiritual Intelligence, Moral Awareness, Marital Satisfaction and the Use of Virtual Social Networks with a Gender Moderating Role, Family Counseling and Psychotherapy, No. 2, 67-39.

Kew-Cheung, S. (1996), "Cognitive-Behavioral therapy for marital conflict", Journal of Family Therapy Journal of family psychology, 20, 2, 256-265.

Klacsmann, A. N. (2007). Recovering from infidelity: Attachment, Trust, Shattered Assumptions, and Forgiveness from a Betrayed Partner's Perspective.

Mao, A., & Raguram, A. (2009). Online infidelity: The new challenge to marriages.Indian Journal of psychoiatray,51,302-304.

McDaniel, B. T., Drouin, M., & Cravens, J. D. (2017). Do you have anything to hide? Infidelity-related behaviors on social media sites and marital satisfaction. Computers in human behavior, 66, 88-95

Naqibi, Seyed Abolghasem, Zamani, Zari. (1390). The role of loyalty in building trust and its development strategies in the family institution with an approach to verses and hadiths, Strategic Studies of Women, No. 52, 53-7.

Norton & Co. Stefano, J. D., & Oala, M. (2008). Extramarital affairs: Basic considerations and

Olson. DeFrain. J.; Skogrand.L &H. (2011). MARRIAGE Families: INTIMCY, diversity, and strengths, new York: mcgraw-hill.

Rastegar, Abdul Karim (2004). Family Law Survey, Bushehr: Start Publishing.

Sarpari, Mohammadi, Farideh, Rafie Foroushani, Ahmad Reza, Hamsipour, Farsima. (1393). The Nature of Loyalty from a Legal, Jurisprudential, Psychological Perspective and Its Position in the Family, Quarterly Journal of Women and Family Education, No. 29, 61-29.

Shalini L. Middleton M. (2019). The case against infidelity: understanding the process of understanding the proses of stanying faitheful to ones spouse,Dissertation presented to the Faculty of the California School of Professional Psychology Alliant International University Sacramento In partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Psychology

Walker, M. U. (2006a). Moral repair: Reconstructing moral relations after wrongdoing. Cambridge UK; New York NY: Cambridge University Press. Retrieved from

Walker, Roz; shepherd, Carrington. (2008). trengtheningaboriginal family functioning: what works and why? Telethon institute for child health research.

Weiser, D. A., & Weigel, D. J. (2015). Investigating experiences of the infidelity partner: Who is the “Other Man/Woman”?. Personality and Individual Differences, 85, 176-181.

[Downloaded from jnip.ir on 2026-10-16]